

Toimintakertomus 2015 (hyväksytty Kansalaisareenan hallituksessa 3.3.2016)

Avita kaveria – ryhdy vertaisohjaajaksi -hanke (2014–2016)

Toimintavuoden aikana koulutukset etenivät suunnitellusti. Vertaisohjaajien kouluttajakoulutuksen aloitti 73 kouluttajaksi haluavaa. Vertaisuuden näkyvyyden lisäämiseksi hanke käynnisti #vertaishässäkkä-tapahtuman yhteistyössä muiden vertaisyhteisöjen kanssa sekä uuden Vuoden vertaiskuva -kampanjan.

Avita kaveria -hanke perustuu Kansalaisareenan keväällä 2012 tekemään kyselyyn vertaistuen kehittämisen tarpeista. Kyselyn mukaan Kansalaisareenalta toivottiin seuraavia asioita:

- vapaaehtoisille tarkoitettuja vertaisohjaajakoulutuksia eri puolille Suomea
- paikallista yhteismarkkinointia vertaistoiminnasta ja omaehtoisesta toiminnasta suurelle yleisölle
- paikallisia työnohjauksia vapaaehtoisille vertaistuen ohjaajille
- alueellista yhteismarkkinointia.

Hankkeen päätavoitteet ovat lisätä vertaisohjaajien määrää ja osaamista kouluttamalla vertaisohjaajakouluttajia eri puolilla Suomea. Lisäksi vertaistoimijoiden osaamista laajennetaan työnohjaukselliseen suuntaan jatkokoulutuksessa. Toista päätavoitetta, vertaisuuden merkityksen lisäämistä ja syventämistä, projektissa edistetään yhteismarkkinoinnin, tiedottamisen ja erilaisten näkyvyyden lisäämiseen tähtäävien kampanjoiden kautta.

Yleistä

Hankkeessa kokopäiväisinä työntekijöinä ovat projektinvetäjä Heli Lumiaro sekä projektiassistentti Anja Hilander. Talousasioista vastaa toiminnanjohtaja Anitta Raitanen. Lisäksi on käytetty satunnaisesti viestintäsuunnittelija Katja Reinikaisen palveluja viestinnässä.

Hankkeen ohjausryhmän jäsenet ovat Erja Aalto (PRO -tukipiste ry), Outi Hietala (Kuntoutussäätiö), Kaisa Humaljoki (ADHD -liitto ry), Mirja Kaartinen/Anna-Liisa Kemi (varalla) (Suomen nivelyhdistys ry), Hanna Koppelomäki (Aika parantaa -verkosto), Maritta Karvinen (Seta ry), Anitta Raitanen (Kansalaisareena ry), Heli Lumiaro ja Anja Hilander (Avita kaveria -hanke). Hankkeen ohjausryhmä kokoontui 9.4.2016 ja 5.10.2016.

Vuodelle 2015 hanke sai rahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä 106 000 euroa.

Koulutukset

Hanke käynnistyi vuonna 2014 kouluttajakoulutuksella, johon sisältyi myös työnohjauksellinen osuus Kuopiossa ja Lappeenrannassa. Vuonna 2015 koulutukset jaettiin perus- ja jatkokoulutuksiin. Peruskoulutuksia järjestettiin Järvenpäässä, Tampereella ja aloitettiin Oulussa sekä Kokkolassa. Koulutuksen aloitti yhteensä 73 osallistujaa, yhteensä 24 paikkakunnalta. (Taulukko 1). Todistuksen koulutukseen

osallistumisesta on saanut vuoden 2015 loppuun mennessä kaiken kaikkiaan 56 koulutettavaa (v. 2014 24 henkilöä). Tavoitteena on kouluttaa kolmen vuoden aikana yhteensä 80 vertaisohjaajien kouluttajaa.

Tampereen ja Järvenpään koulutuksissa projektivetäjän lisäksi oli ulkopuolisena kouluttajana Terhi Taajamo kesään 2015 asti. Sen jälkeen nämä koulutukset olivat yksin projektinvetäjän vastuulla. Syksyn 2015 aikana alkaneissa koulutuksissa ulkopuolisina kouluttajina toimi Oulussa Tiina Valtanen ja Kokkolassa Anne Laimio. Vuonna 2015 vertaisohjaajan kouluttajakoulutuksessa otettiin käyttöön Moodle-verkko-oppimisympäristö. Moodlen kautta oppimateriaalien jakaminen ja oppimistehtävien palautus voitiin saada paremmin hallintaan keskitetysti. Oppimisympäristön käyttöönotossa oli kuitenkin ensimmäisenä vuonna vaikeuksia, mikä johtui it-osaamisen puutteesta. Hankkeessa ei myöskään ollut varauduttu ulkopuolisen asiantuntijapalvelun hankkimiseen.

Jatkokoulutuksen osalta tavoitteena oli 30 vertaistoiminnan ohjaajan kouluttaminen, joka siirtyi hankkeen viimeiselle vuodelle 2016. Näin sitä voidaan tarjota jatkokoulutuksena edellisinä vuosina peruskoulutuksessa olleille.

	Aloittaneet	Osallistuja- todistus	Kouluttaja- todistus	Paikka- kuntia	Naisia	Miehiä
Järvenpää *)	15	12	7	7	12	0
Tampere *)	24	20	13	7	16	4
Kokkola **)	14	2016	2016	6	11	3
Oulu **)	20	2016	2016	4	18	2
YHTEENSÄ	73	32	20	24	57	9

*) osalla opinnot kesken

**) koulutukset päättyvät 2016

Taulukko 1: Vertaisohjaajan kouluttajakoulutukset vuonna 2015

Lisäksi vuonna 2015 projektinvetäjä Heli Lumiaro kävi luennoimassa vertaisuudesta, vertaisuuden käsitteistä ja sisällöstä mm. Keravan Opistossa ja eri yhteistyökumppaneiden koulutustilaisuuksissa.

Yhteistyö

Alueellinen yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa koulutusten järjestämisessä ja näkyvyyden lisäämisessä oli merkittävässä roolissa hankkeen paikallisen onnistumisen kanssa.

Oppilaitosyhteistyönä toteutettiin kesällä 2015 selvitys englannin vertaiskeskusmallista sekä syksyllä valokuvakilpailun mediakampanja Humanistisen ammattikorkeakoulun ja Laurean kanssa. Katso kohta "Selvitykset vertaistoiminnasta"!

Vuoden vertaiskuva -kilpailussa yhteistyökumppaneina olivat Canon Oy, Ifolor Oy, TN-Print Oy, valokuvaaja sekä taide- ja sosiaalikasvattaja Miina Savolainen ja Ray.

<http://www.kansalaisareena.fi/avitakaveria/vuoden-vertaiskuva-2015>

Vapaaehtoistoiminta

Hankkeessa vapaaehtois- ja talkootyössä oli yhteensä 10 henkilöä. Työtunteja kertyi yhteensä 184 tuntia vuoden 2015 aikana. Tehtävät vaihtelivat käytännön messujen/tapahtuman toteuttamisesta kartoitusten ja materiaalien tuottamiseen sekä käännöstöihin.

Näkyvyyden lisääminen

Hankkeeseen liittyy ”Avita kaveria – ryhdy vertaisohjaajaksi” -vapaaehtoisten rekryointikampanja sekä ”Avita kaveria – vertaistuella on merkitystä” -asenne- ja media-/varainhankintakampanja. Viestintäkampanjoilla haetaan vapaaehtoisia vertaisohjaajia koulutukseen, tiedotetaan ryhmistä paikallisesti ja vaikutetaan suuren yleisön asenteisiin ja tuetaan näin paikallista yhteisöllisyyttä ja paikallisia toimijoita. Varainhankintakampanjan käynnistyminen siirtyi seuraavalle vuodelle, koska rahankeräyslupapäätös saatiin vasta syyskuun lopussa.

Varovaisen arvion mukaan vuoden 2015 aikana on tavoitettu 1400 vertaistoimijaa. Facebook-markkinoinnin kautta on tavoitettu 35 000 ihmistä, tapahtumien kautta on tavoitettu 15 000 ihmistä, sekä muun tiedottamisen kautta on tavoitettu arviolta noin 100 000 henkilöä (mm. Vantaan Sanomat, Keravan aikuisopiston koulutuskalenteri, Kaleva-lehti sekä muita paikallislehtiä ja verkkojulkaisuja, joissa on ollut mainintaa Avita kaveria -hankkeesta)

Vuonna 2015 lanseerattiin #VERTAISHÄSSÄKKÄ-tapahtuma, joka sai alkunsa toukokuussa Helsingin alueen vertaistoimijoiden yhteisestä tarpeesta tuoda erilaista vertaistoimintaa näkyväksi yhteisessä pop up -tyyppisessä tapahtumassa. Tapahtuma järjestettiin 17.9. Narinkkatorilla. Mukana oli 20 vertaistoimijaa ja sen arveltiin tavoittaneen 1500 ihmistä. Tapahtuman kävijöiden ja toimijoiden mielestä tapahtuma koettiin tärkeäksi, joten sitä päätettiin jatkaa. Aktiivisen Facebook-markkinoinnin ansiosta tieto #VERTAISHÄSSÄKKÄ-tapahtumasta levisi pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Saman konseptin mukaisia tapahtumia oli myös Keravalla, Järvenpäässä, Nurmijärvellä ja Jyväskylässä. Hanke tuki Keski-Uudenmaan Vertaishässäkkä-tapahtuman markkinointia.

Vertaisuuden näkyvyyden kasvattamiseksi toteutettiin syksyllä 2015 ensimmäistä kertaa Vuoden vertaiskuva -kilpailu. Kilpailuun pyydettiin lähettämään valokuvia, joissa vertaisuuden moninaisuus ja kirjo tulisivat hyvin esiin. Kilpailua siivitettiin aktiivisella some-markkinoinnilla ja mm. yleisöäänestyksellä, jossa omaa suosikkia pääsi äänestämään joko netissä tai Vapaaehtoistoiminnan messuilla 3.12. Vanhalla Ylioppilastalolla. Äänestykseen osallistuneita oli yhteensä 1700 henkilöä eri puolilta Suomea. Voittajakuvan, Arja Tuomiojan ”Vaikeakulkuisella tiellä pääsemme eteenpäin toinen toisiamme tukien”, valinta ja julkistaminen olivat loppuvuonna 2015 voimakkaasti esillä hankkeen Facebook- ja Twitter-sivuilla. Kävijöitä Vapaaehtoistoiminnan messujen yhteydessä pidetyssä näyttelyssä oli runsaat 1100 henkilöä. Näyttely lähtee vuonna 2016 esittelykierrokselle.

Muita vertaisuuden näkyväksi tekemiä tapahtumia olivat vuonna 2015 Kuopio tanssii ja soi -tapahtuma heinäkuussa, Back to school -tapahtuma Vantaalla, Tee hyvää yhdessä -tapahtuma Sanomatalossa, Keski-Uudenmaan yhteisöverkoston tempaukset Järvenpäässä sekä Kansalaisareenan Vapaaehtoistoiminnan messut 3.12. Vanhalla Ylioppilastalolla.

Viestinnässä hanke käyttää sosiaalista mediaa aktiivisesti tapahtumien markkinoinnissa ja näkyvyyden lisäämiseksi. Instagram otettiin käyttöön hankkeessa ihan vuoden lopussa.

Tykkäykset 31.12.

	2014	2015	Muutos +/-
Facebook	213	661	+ 448
Twitter *)	0	210	+ 210

*) otettiin käyttöön 7/2015

Taulukko 2: Hankkeen näkyvyys sosiaalisessa mediassa:

Selvitykset vertaistoiminnasta

Toimintavuonna laadittiin selvityksiä vertaistoiminnan tilasta joissakin EU:n jäsenvaltioissa. Nämä maaraportit ovat:

- Iso-Britannia (kirjoittanut Teija Kanerva): http://www.kansalaisareena.fi/avitakaveria/wp-content/uploads/2016/01/Selvitys-Britannian-vertaistoiminnan-tilasta-082015_teija_kanerva.pdf
- Saksa (kirjoittanut Joachim Reimers): <http://kansalaisareena.fi/verkkoareena/wp-content/uploads/2015/12/Vertaistoiminta-Saksassa-3.0.pdf>
- Itävalta (kirjoittanut Joachim Reimers): <http://kansalaisareena.fi/verkkoareena/wp-content/uploads/2015/12/Vertaistoiminta-It%C3%A4vallassa-1.0.pdf>

Tarkoituksena oli kerätä tietoja, kontakteja ja aineistoja, jotka voitaisiin hyödyntää, kun kehitetään vertaistoimintaa kotimaassa. Samalla yritettiin paikantaa Suomen vertaistoiminnan asema kansainvälisessä vertailussa, saada tietoja vaihtoehtoisista kehitysmalleista ja vastauksia joihinkin erityiskysymyksiin kuten esim. kysymyksiin vertaistoimijoiden avustuksista.

Saksan ja Itävallan maaraporteissa kuvattiin näille maille ominaiset toimintaympäristöt sekä vertaistoiminnan toimijat ja rakenteet. Pääpainoisesti selvitettiin vertaisryhmille tukea antavien organisaatioiden toimintaa (Saksan vertaiskeskukset/Itävallan kattojärjestöt) sekä mainittujen maiden avustusjärjestelmää.

Saksan ja Itävallan selvitykset laadittiin hyödyntämällä runsaita netissä käytettävissä olevia tietolähteitä ja aineistoja. Lisäksi otettiin yhteyttä paikallisiin toimijoihin ja saatiin tällä tavalla hankittua lisää tietomateriaalia ja kirjallisuutta. Tällä tavalla luotiin myös Saksassa toimiviin organisaatioihin ja henkilöihin kontakteja, joita voidaan hyödyntää tarvittaessa myös jatkossa.

Varsinkin Saksan maaraportista saattaa olla hyvä kysyntä, koska tukea antavien tahojen verkosto ja avustusjärjestelmä ovat verraten kehittyneitä.

Saksan ja Itävallan vertaistoiminnan maaraportit julkaistiin toimintavuoden lopussa Kansalaisareenan ja Avita Kaveria -hankkeen kotisivuilla.

